

แรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย: การส่งออกและทางเลือก

ชัยวัฒน์ พูนพัฒนไพบูลย์   ณัฐกานต์ วรสง่าศิลป์
มนัสชัย จิงตระกูล   ปัญจพัฒน ประสิทธิ์เดชสกุล

สัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำปี 2552
15 กันยายน 2552

แรงจูงใจของการศึกษา

2

การส่งออกไทยหดตัวมากจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก
ทำให้เกิดคำถามว่าไทยควรพึ่งการส่งออกเป็นแรงขับเคลื่อนหลักต่อไปหรือไม่

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ลำดับการนำเสนอ

3

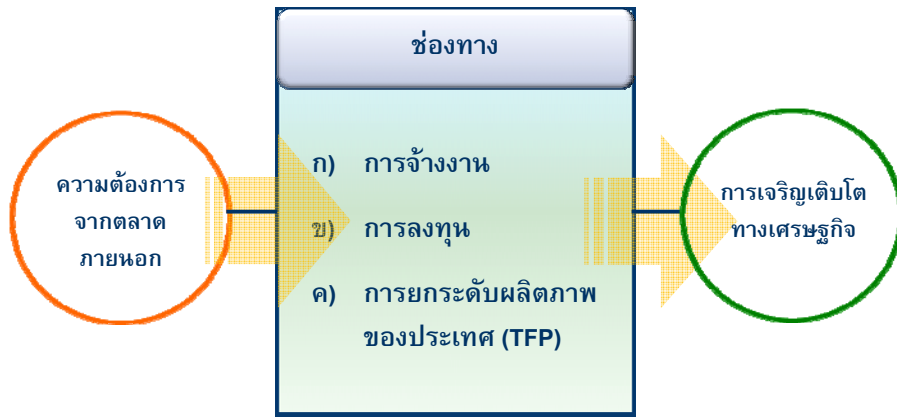
- I. ทำไมการส่งออกจึงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจไทย
- II. ความเสี่ยงจากการส่งออกต่อเศรษฐกิจไทย
- III. อุปสงค์ภายในมีศักยภาพเพียงพอในการเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจแทนการส่งออกหรือไม่
- IV. สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ทำไมการส่งออกจึงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจไทย

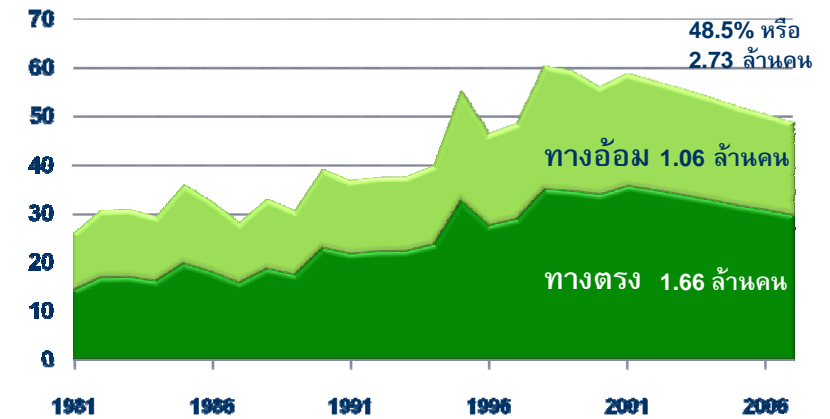
4

1. ช่องทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของการส่งออก
2. บทบาทของการส่งออกต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ

Export-led Growth Hypothesis

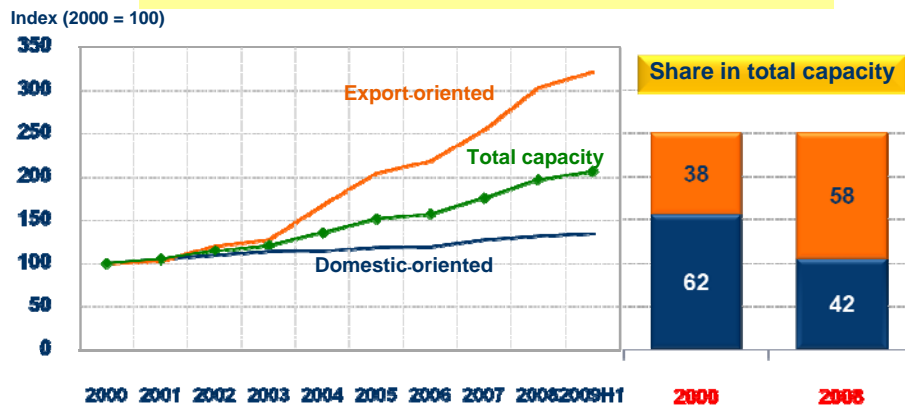
สัดส่วนการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกต่อการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม
ร้อยละ

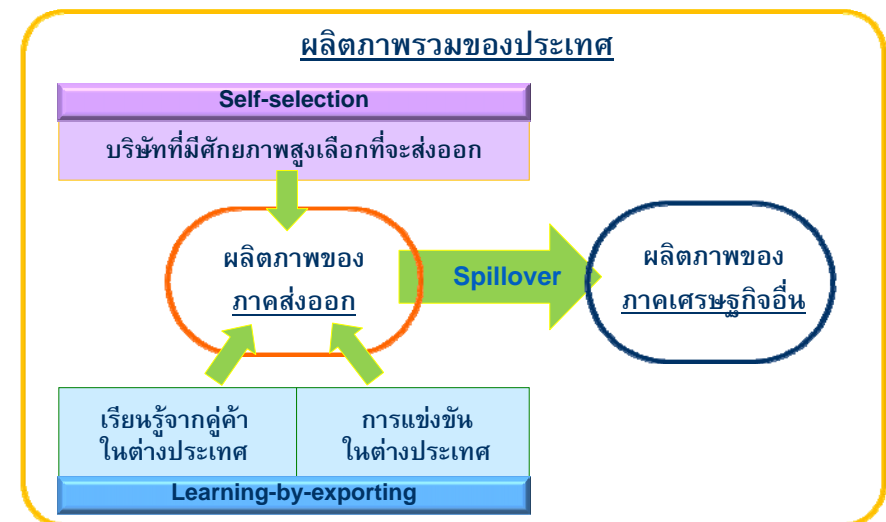
ที่มา: NSO และ Input-Output Table จาก NESDB คำนวณโดยผู้ศึกษา

อุตสาหกรรมการส่งออกขยายกำลังการผลิตสูงกว่าอุตสาหกรรมอื่น

ดัชนีกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมไทย (Capacity Index)

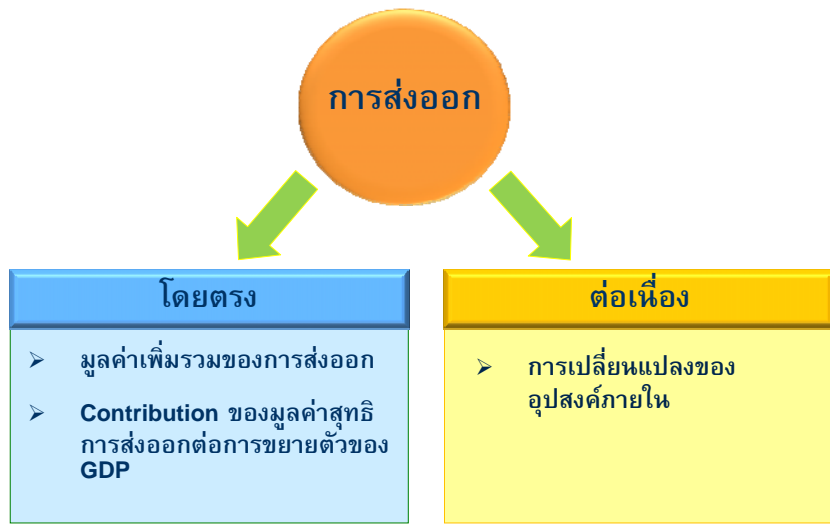

หมายเหตุ: Export-oriented หมายถึง บริษัทที่มีการส่งออกมากกว่าร้อยละ 60 ของการผลิต
Domestic-oriented หมายถึง บริษัทที่มีการส่งออกน้อยกว่าร้อยละ 60 ของการผลิต
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

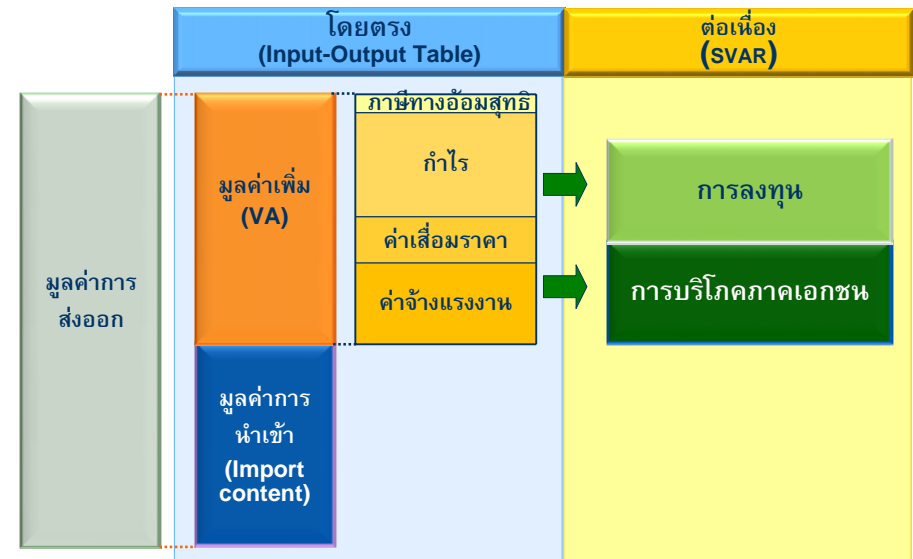

อ้างอิง: Kiatipong et. al. (2006), Jongwanich and Kohpaiboon (2008), Hallward-Driemeier et. al. (2002), Loecker (2007), Wagner (2005), and Feder (1982)

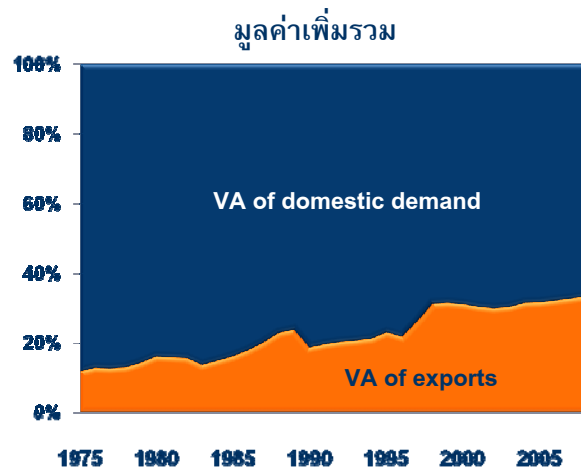
2. บทบาทของการส่งออกต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

การประเมินบทบาทของการส่งออกต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

มูลค่าเพิ่มรวมของการส่งออกมีแนวโน้มเร่งตัวขึ้นต่อเนื่อง

หมายเหตุ: 1. มูลค่าเพิ่มหมายถึงมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้ายหักด้วยมูลค่านำเข้า
 2. มูลค่าเพิ่มรวมในการคำนวณนี้ไม่รวมมูลค่าเพิ่มจากสินค้าคงคลังและสินค้าส่งออกพิเศษ
 ที่มา: Input-Output Table จาก NESDB คำนวณโดยผู้ศึกษา

การประเมินบทบาทโดยตรงของการส่งออกต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ

การคำนวณการส่งออกสุทธิแบบพิจารณามูลค่าสุทธิของการค้าระหว่างประเทศ

$$GDP = C + I + G + (X - M) \Rightarrow \text{มูลค่าสุทธิของการค้าระหว่างประเทศ} = X - M$$

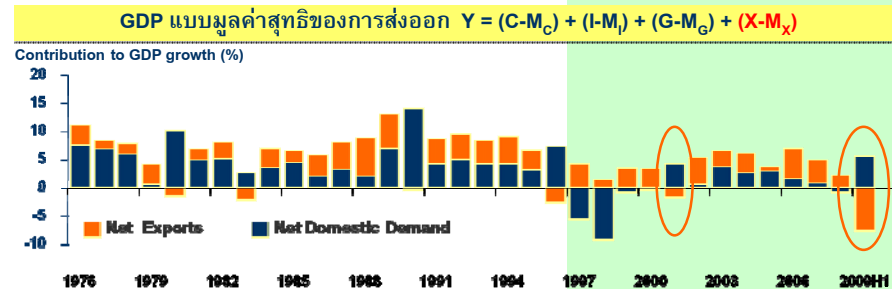
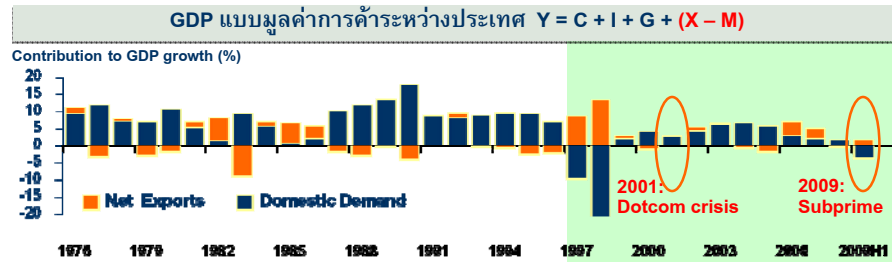
แต่ $M = M_c + M_i + M_g + M_x$

การคำนวณการส่งออกสุทธิแบบพิจารณามูลค่าสุทธิของการส่งออก:
 หัก import content ของแต่ละองค์ประกอบของ GDP

$$GDP = (C - M_c) + (I - M_i) + (G - M_g) + (X - M_x)$$

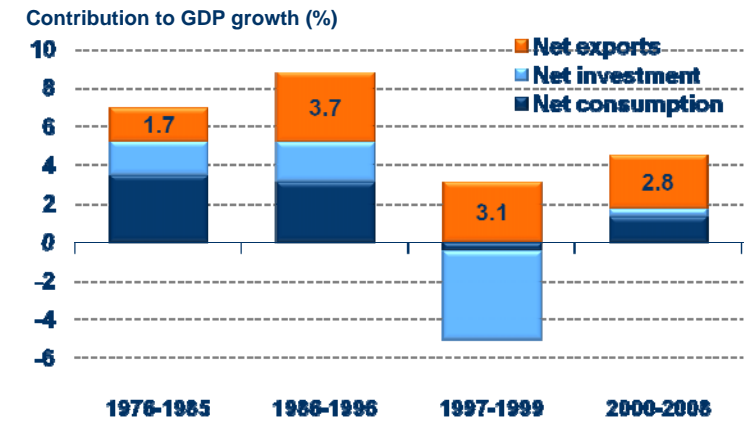
อุปสงค์ภายในสุทธิ   มูลค่าสุทธิของภาคส่งออก = $X - M_x$

ที่มา: Input-Output Table และบัญชีประชาชาติจาก NESDB คำนวณโดยผู้ศึกษา

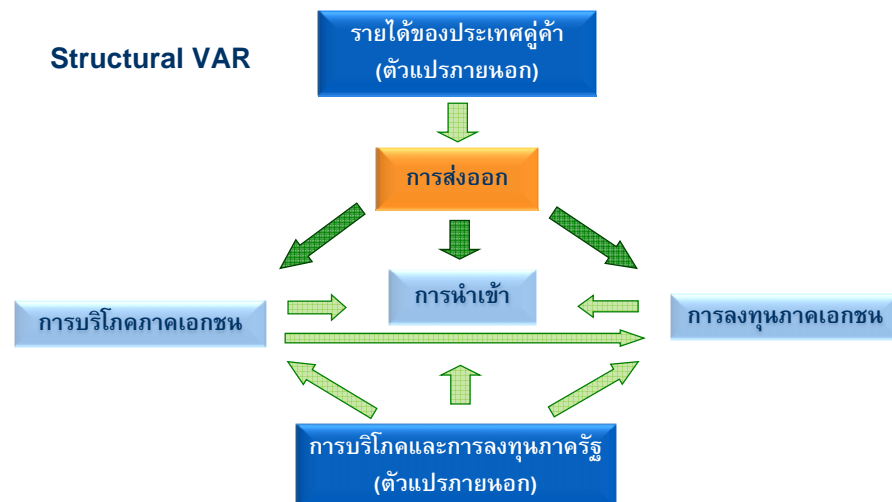

ที่มา: Input-Output Table และบัญชีประชาชาติ จาก NESDB คำนวณโดยผู้ศึกษา

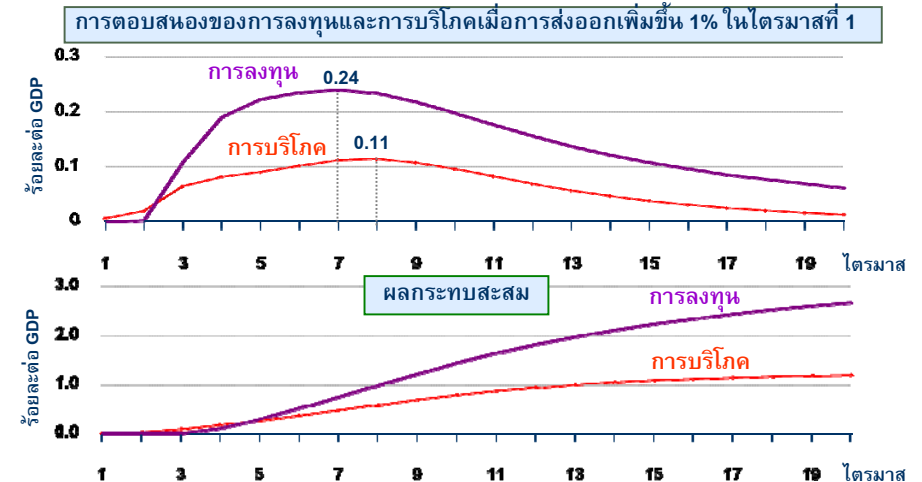
GDP แบบมูลค่าสุทธิของการส่งออก $Y = (C - M_c) + (I - M_i) + (G - M_g) + (X - M_x)$

ที่มา: Input-Output Table และบัญชีประชาชาติ จาก NESDB คำนวณโดยผู้ศึกษา

หมายเหตุ: 1. มีตัวแปร Dummy สำหรับช่วงวิกฤตเศรษฐกิจเอเซีย
2. Optimal lag: 2 periods
3. ช่วงเวลาที่ศึกษา 1993Q1-2009Q1

การส่งออกเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการลงทุนและการบริโภคในระยะปานกลาง

หมายเหตุ: ข้อมูล 1993Q1 - 2009Q1
ที่มา: คำนวณโดยผู้ศึกษาโดยใช้วิธี Structural VAR (SVAR)

- I. ทำไมการส่งออกจึงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจไทย
- II. ความเสี่ยงจากการส่งออกต่อเศรษฐกิจไทย
- III. อุปสงค์ภายในมีศักยภาพเพียงพอในการเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจแทนการส่งออกหรือไม่
- IV. สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

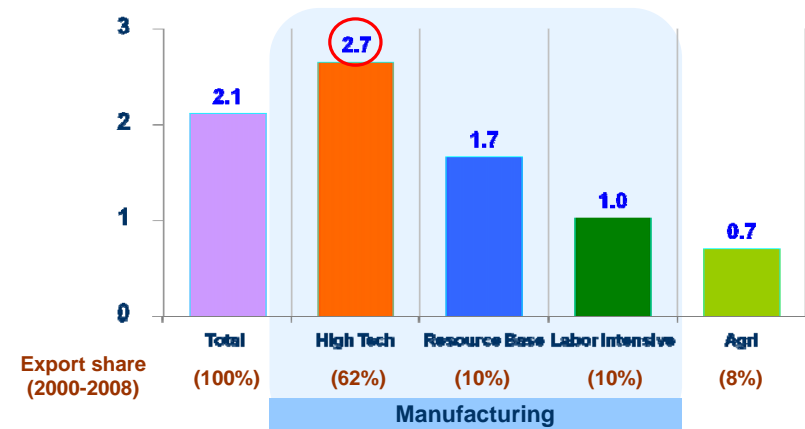
1) ขนาดของการส่งออกต่อ GDP เพิ่มขึ้นต่อเนื่องและอยู่ในระดับสูง

ที่มา: NESDB คำนวณโดยผู้ศึกษา

2) การส่งออกไทยกระจุกตัวในกลุ่มสินค้า High-tech ที่มีความอ่อนไหวสูงต่อรายได้ของประเทศคู่ค้า

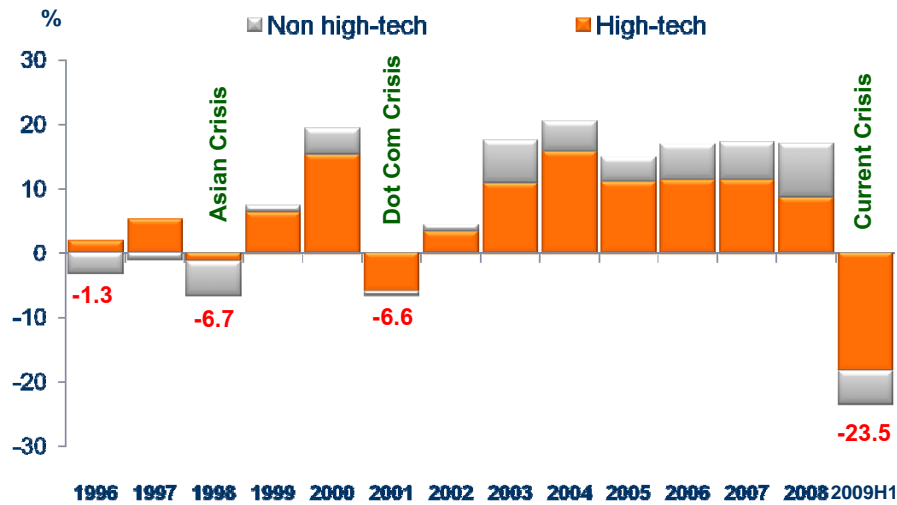
ความยืดหยุ่นของปริมาณการส่งออกต่อรายได้ของประเทศคู่ค้า

หมายเหตุ: ข้อมูล 2000Q1 - 2009Q1 และไม่รวมการส่งออกทองคำ
ที่มา: คำนวณโดยผู้ศึกษาโดยใช้วิธี Error Correction Model (ECM)

ที่ผ่านมา การส่งออกสินค้ากลุ่ม High-tech มีผลกระทบเป็นอย่างมาก
ต่อการขยายตัวและหดตัวของการส่งออก

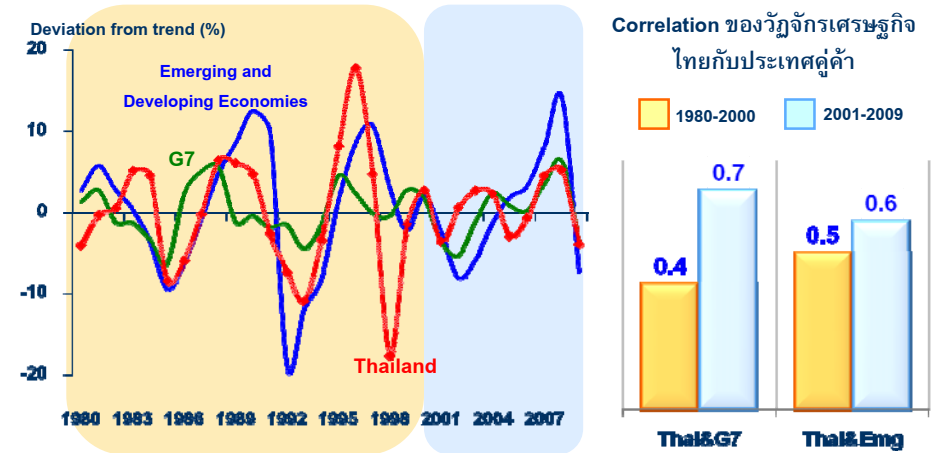
21

ที่มา: กรมศุลกากร

ทำให้วัฏจักรเศรษฐกิจไทยสอดคล้องกับเศรษฐกิจคู่ค้ามากขึ้น
และได้รับผลกระทบรุนแรงจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก

22

หมายเหตุ: ใช้ Band-pass filtered ที่มา: IMF, World Economic Outlook และคำนวณโดยผู้ศึกษา

แม้การพึ่งพิงการส่งออกจะสร้างประโยชน์เป็นอย่างมาก
แต่ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะทำให้เศรษฐกิจเปราะบางต่อเศรษฐกิจภายนอกสูง

ลำดับการนำเสนอ

23

I. ทำไมการส่งออกจึงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจไทย

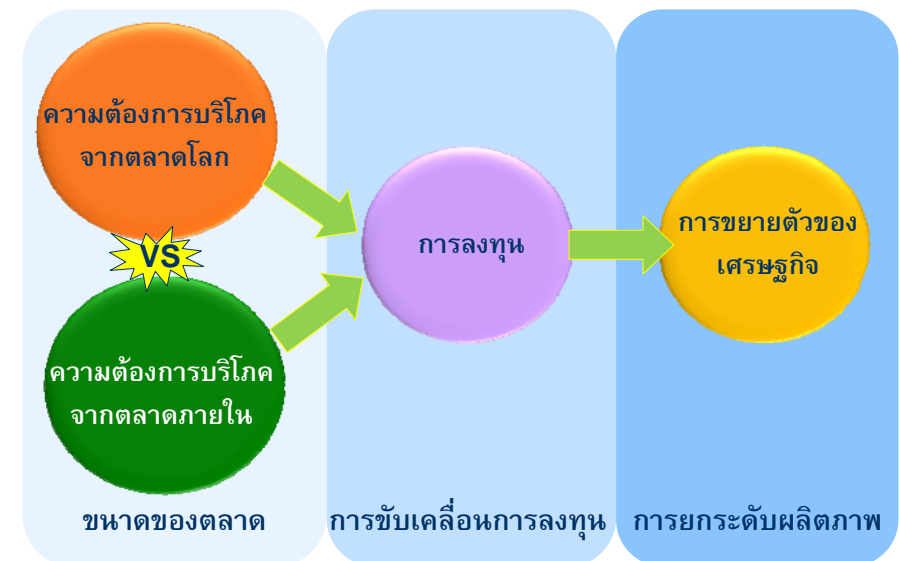
II. ความเสี่ยงจากการส่งออกต่อเศรษฐกิจไทย

III. อุปสงค์ภายในมีศักยภาพเพียงพอในการเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจแทนการส่งออกหรือไม่

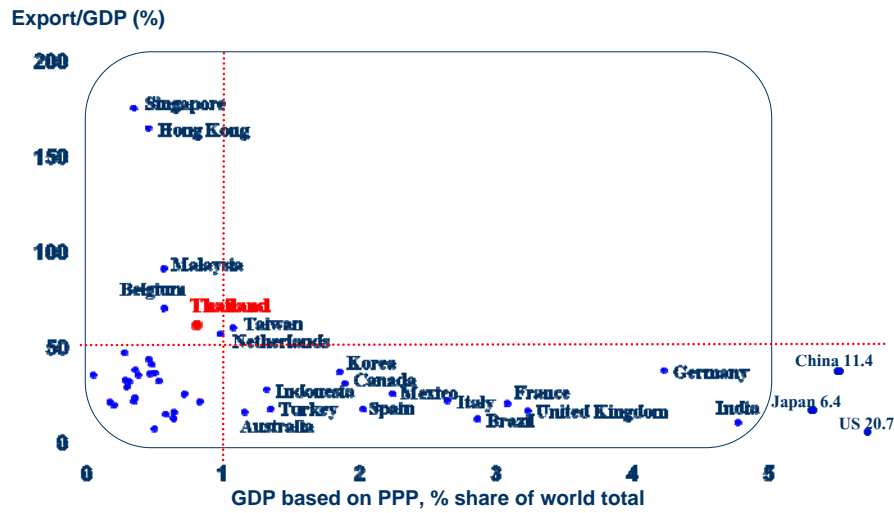
IV. สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ศักยภาพของอุปสงค์ภายในประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

24

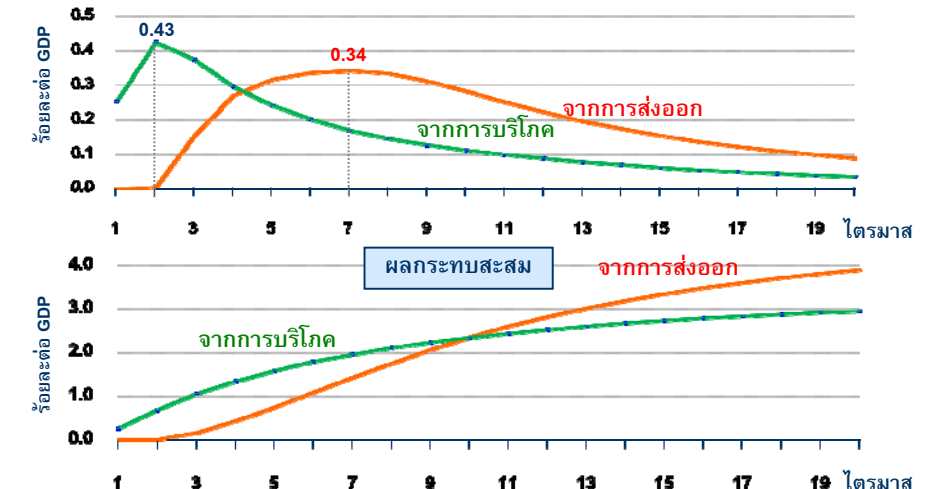
ขนาดตลาด: เศรษฐกิจไทยมีขนาดค่อนข้างเล็ก ตลาดจึงใหญ่ไม่พอ สำหรับการผลิตในอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาดตลาดขนาดใหญ่ (economy of scale)

ที่มา : IMF, World Economic Outlook, April 2009

การขับเคลื่อนการลงทุน: การส่งออกส่งผลให้เกิดการลงทุนต่อเนื่อง สูงกว่าการบริโภคภายในประเทศในระยะปานกลาง

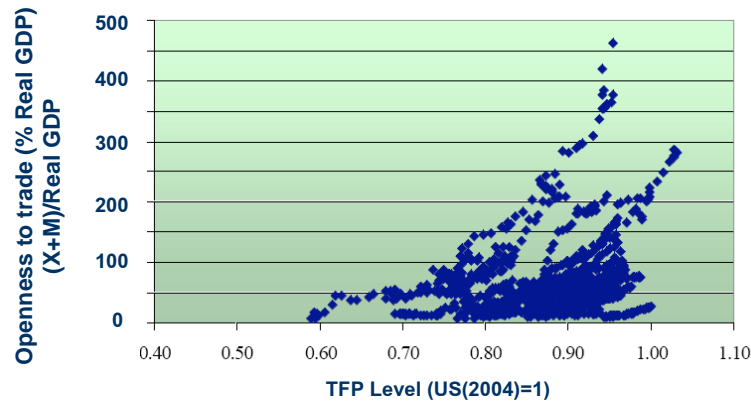
ผลกระทบต่อการลงทุนภาคเอกชน เมื่อการส่งออกและการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 ของ GDP ในไตรมาสที่ 1

หมายเหตุ: ข้อมูล 1993Q1 – 2009Q1
ที่มา: คำนวณโดยผู้ศึกษาโดยใช้วิธี Structural VAR (SVAR)

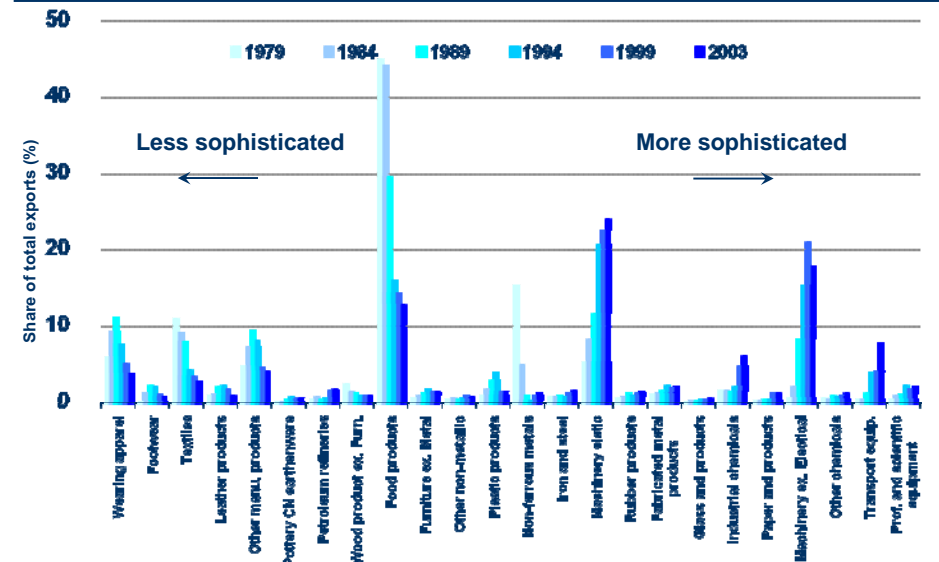
การยกระดับผลิตภาพ: ศักยภาพในการสร้างผลิตภาพขึ้นอยู่กับระดับการเปิดประเทศ

Openness and TFP Level

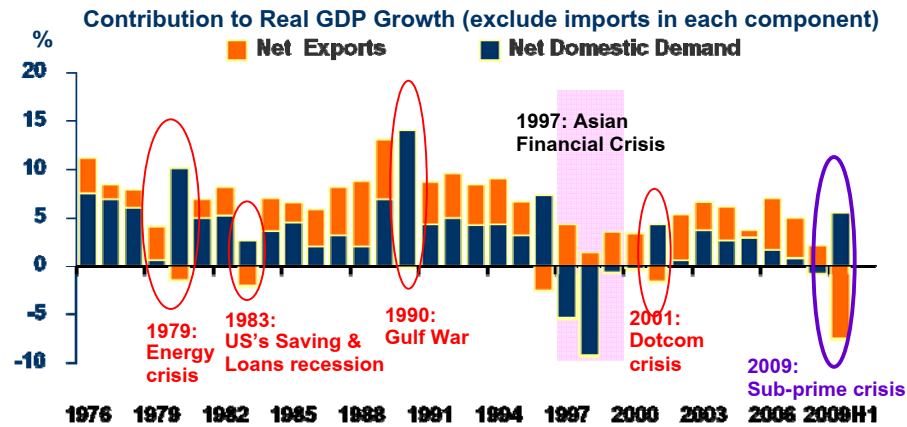
หมายเหตุ: กลุ่มตัวอย่างครอบคลุม 36 ประเทศ จาก OECDs และภูมิภาคเอเชียตะวันออก ในช่วงปีระหว่าง 1970-2004 โดยใช้ข้อมูลจาก Penn World Table (PWT) 6.2
ที่มา : Kidsom (2008)

ไทยส่งออกสินค้าที่มีความซับซ้อนและใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น เมื่อ trade openness สูงขึ้น

ที่มา : World Bank – Nicita and Olarreaga (2006) และคำนวณโดยผู้ศึกษา

ที่มา: Input-Output Table จาก NESDB คำนวณโดยผู้ศึกษา

อุปสงค์ภายในมีศักยภาพไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะปานกลาง แต่มีบทบาทสำคัญในการช่วยพยุงเศรษฐกิจเมื่อเผชิญกับวิกฤตจากภายนอก

- I. ทำไมการส่งออกจึงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจไทย
- II. ความเสี่ยงจากการส่งออกต่อเศรษฐกิจไทย
- III. อุปสงค์ภายในมีศักยภาพเพียงพอในการเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจแทนการส่งออกหรือไม่
- IV. สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การส่งออกเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในช่วงที่ผ่านมา เพราะมีผลิตภาพสูงและสำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพของภาคการผลิตอื่น
2. การบริโภค และการลงทุน ฟังพาการส่งออกเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในระยะปานกลาง

3. การฟังพาการส่งออกทำให้เศรษฐกิจเปราะบางต่อวัฏจักรเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า
4. อุปสงค์ภายในทดแทนการส่งออกไม่ได้ แต่มีบทบาทสำคัญช่วยบรรเทาผลกระทบจากเศรษฐกิจต่างประเทศ

1. เพื่อให้ภาคส่งออกเป็นแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรเห็นนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและศักยภาพในระยะยาว
2. รักษาฐานะการเงินของ ภาครัฐ เอกชน และครัวเรือน ให้มี room เพียงพอเพื่อที่จะรองรับผลกระทบจากวัฏจักรเศรษฐกิจต่างประเทศ

3. ผลักดันให้อุปสงค์ภายในเข้มแข็งขึ้น ด้วยการยกระดับผลิตภาพเพื่อเป็นแรงเสริมการส่งออก และช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ภาคส่งออกยังต้องเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจ ขณะที่อุปสงค์ภายในจะเป็นแรงเสริมได้ หากแข็งแกร่งขึ้น โดยการเพิ่มผลิตภาพเป็นสำคัญ

ขอบคุณ